

Poročilo o delu Bralnega društva Slovenije v letu 2021

Največji dogodek Bralnega društva Slovenije (BDS) leta 2021 je bilo, kot navadno, strokovno posvetovanje in usposabljanje *Zapeljevanje v branje ali kako branje živi na spletu*, ki je bilo hkrati tudi uvodni dogodek v četrti (tradicionalni) *Nacionalni mesec skupnega branja 2021*.

Strokovno usposabljanje Zapeljevanje v branje ali kako branje živi na spletu

Posvetovanje Zapeljevanje v branje ali kako branje živi na spletu smo v BDS pripravili v sodelovanju s soorganizatorji in partnerji: s Cankarjevim domom, portalom Dobreknjige.si, v katerem sodeluje večina slovenskih splošnih knjižnic, RTV Slovenija in s sofinanciranjem Javne agencije za knjigo RS. Posvetovanje je potekalo kot celodnevni dogodek na mednarodni dan pismenosti, 8. septembra 2021; k sreči ravno v trenutku, ko so zdravstvene razmere glede pandemije COVID-19 dovoljevale srečanja v živo; tudi z obolelimi predavatelji ni bilo preveč težav.

Po uvodnih nagovorih predsednice BDS mag. Savine Zwitter, predsednika Društva bralna značka Slovenije-ZPMS pisatelja Marka Kravosa in direktorice Andragoškega centra Slovenije dr. Nataše Potočnik je na plenarnem predavanju izsledke svoje raziskave o fizičnih elementih branja predstavila **dr. Ana Vogrinčič Čepič** s Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Že nekaj let intervjuva bralke in bralce, kdaj in v kakšnih okoliščinah najraje berejo, kako okolje vpliva na branje, preden se posveti bralčevim odzivoma na prebrano. Ta raziskava omogoča nov in drugačen vpogled v branje.

Naslednji predstavitvi sta se osredotočili na portal Dobreknjige.si in podcaste. Dobreknjige.si je namesto obolele Luane Malec predstavljala njena kolegica **Polonca Kavčič**. Portal nastaja v sodelovanju (skoraj) vseh slovenskih splošnih knjižnic in je odlično vabilo k branju s tem, da bralcu ažurno in nepristransko na kratko predstavi številne dobre, nagrajene, med bralci cenjene in ostale knjige; omogoča iskanje po žanrih, zbirkah, nagradah, temah... **Lenart Kučič** je poslušalcem predstavil, kaj so pravi podcasti, ne le posnetki že slišanih oddaj, kako nastajajo in nakazal tudi nekaj nasvetov za tiste, ki bi se tega lotili kot začetniki.

Po odmoru so se zvrstile tri vzporedne delavnice, ki so se v popoldanskem delu ponovile, da so obiskovalci lahko obiskali dve od njih: **Alenka Štrukelj** je ob primeru Literarne lekarne predstavila, kako ustvariti profil na instagramu, s katerim zapeljuje v branje svoje sledilce. **Nina Prešern** je svetovala, kako začeti z blogom, kot je primer njena Gospodična knjiga. **Klemen Markovčič** pa je orisal, kako prenesti napisano literarno delo v druge medijske oblike.

Posvet se je zaključil z okroglo mizo *Katere poti še odpirajo nove tehnologije? Zapeljevanje v branje danes namreč poteka na različnih medijih, v različnih oblikah, na različne načine, da bi navdušili čim večje število potencialnih bralcev.*

V času pred posvetom je društvo skupaj s partnerji poskrbelo za vsebinske najave posveta in sicer na različnih spletnih straneh, na radiu in v tiskanih objavah.

Nacionalni mesec skupnega branja 2021

Posvet je bil hkrati uvod v *Nacionalni mesec skupnega branja 2021*, ki je spet potekal od Mednarodnega dneva pismenosti (8. septembra) do konca Mednarodnega tedna otroka (10.

oktobra). Najpomembnejše pri NMSB je povezovanje, mreženje ustanov in posameznikov, ki se ukvarjajo s knjigo, branjem, širjenjem bralne kulture. Pobudniki in organizatorji so Bralno društvo Slovenije, Društvo Bralna značka Slovenije-ZPMS, Društvo slovenskih pisateljev, Mariborska knjižnica, Mestna knjižnica Kranj, Mestna knjižnica Ljubljana, Slovenska sekcija IBBY, Združenje splošnih knjižnic in Zveza bibliotekarskih društev Slovenije. Tako kot v preteklih letih so bili vsi, ki v tem obdobju prirejajo kakršne koli prireditve, povezane z branjem, nagovorjeni, naj svoje dejavnosti vpisujejo v Dogodkovnik na spletni strani <https://nmsb.pismen.si/> pri Andragoškem centru Slovenije. Dogodkovnik je ostal odprt do konca decembra in zabeležil 2995 dogodkov 205 izvajalcev (lani 1083 dogodkov, v letu 2019 862 dogodkov 247 izvajalcev, prvo leto (2018) pa 708 dogodkov 182 izvajalcev). Cilj projekta je še vedno povezovanje vseh ustanov, ki delujemo na področju bralne kulture.

Za promocijsko akcijo **Beremo skupaj**, ki je v organizaciji Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS spremljala NMSB, je plakatno ilustracijo prispevala ilustratorica Tanja Komadina. Plakate so prejeli v šolah, kulturnih ustanovah in izpostavljeni so bili tudi na vidnih javnih mestih: na promocijskih mestih Tamtam. Na fotografijah sta 2 plakata ob Dunajski cesti v Ljubljani.

Za delovanje BDS sta zelo pomembna še 2 dosežka: v letu 2021 **smo postali tudi društvo v javnem interesu na področju vzgoje in izobraževanja** (prej smo imeli ta status le na področju kulture). In prenovili in posodobili smo **spletno stran** tako, da jo bomo zdaj lažje in neodvisno od zunanje pomoči upravljali sami. Zdaj nas čaka posodobitev še preostalih vsebin in sprotno delo na tej strani.

Delo podružnic BDS 2021

Primorska podružnica je precej aktivna. V sodelovanju z Društvom Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras so pripravili in izvedli na prešerni dan kulture, v petek, 3. decembra 2021, ob 17. uri po zoomu tematsko srečanje z naslovom **Predrojtveno obdobje kot temelj za razvoj odnosov: vpliv izkušenj na otrokov razvoj**. Osrednji govorec je bil Andrej Pešec, dipl. univ. politolog, predavatelj, svetovalec, trener in strokovni sodelavec v zavodih, podjetjih in nevladnih organizacijah, predsednik Društva Znanje za življenje, avtor priročnikov (Vzgoja motiviranih, zdravih in odgovornih otrok, Ženske in moški) ter člankov. S krajšimi prispevki so sodelovale članice študijske skupine Berem in se pogovarjam pri UTŽO Kras: Jasna Vodeb, upokojena dipl. psihologinja, specialistka klinične psihologije, psihoterapevtka ter mentorica dveh študijskih skupin Bodi sam svoj terapevt; Sonja Nardelli z bogatimi izkušnjami, ki si jih je pridobila v Švici; upokojena scenografinja Soča Košuta in dopisnica mnogih časnikov in časopisov Olga Knez, ki je predstavila izkušnjo rojevanja na svojem domu. Uvodne misli s poudarkom na mejnikih v otrokovem razvoju je prebrala Nadja Mislej Božič. Skupaj so odgovorili na vprašanja, kako vplivamo na zmožnosti, sposobnosti in dejavnosti v predrojtvenem obdobju, času zametka, zaroda in ploda; kako vzpostavljamo medsebojno vez nosečnice in okolja s še nerojenim otrokom; kako pomembni so zvočni in

drugi kakovostni dražljaji (glasba, petje, branje, pogovor). Dobre medčloveške odnose vzpostavljamo od predrojtvenega obdobja do zadnjega diha. Srečanje je spremljalo 23 udeležencev. Vsakdo izmed udeležencev je za zaključek svetoval knjigo za glasno branje otroku v predrojtvenem obdobju, vsebine, ki so namenjene bodočemu novorojenčku, nosečnici ali obema.

Srečanje, ki ga je na občinski razpis prijavila Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras, je sofinancirala Občina Komen.

Mednarodna dejavnost 2021

Bralno društvo Slovenije je vključeno v Zvezo evropskih bralnih društev FELA.

Znotraj zveze so v letu 2021 začele aktivno delovati tri skupine:

- skupina za spodbujanje raziskovalne dejavnosti,
- skupina za publikacije in
- skupina za tematske strokovne webinarje.

V vsaki izmed skupin so aktivni tudi člani BDS. V maju 2021 (12.–14. 5. 2021) je bil tako organiziran prvi sklop webinarjev na temo *Literacy and Online Education. From Technology to Critical Thinking*, na katerem so bili tudi prispevki iz Slovenije.

Trenutno je odprt poziv za prejetanje publikacij:

<https://www.literacyeurope.org/projects/call-for-publications/>.

Občni zbor zveze je leta 2021 potekal 30. oktobra. Od 1. 1. 2021 zvezo FELA vodi Máirin Wilson (irsko bralno društvo LAI), podpredsednica je Tiziana Mascia (italijansko bralno društvo Associazione Literacy Italia), blagajničarka Ann-Sofie Selin (finsko bralno društvo FinRA), generalna sekretarka pa je bila v letu 2021 Veronika Rot Gabrovec (BDS), ki je s 1. 1. 2022 zaključila svoj mandat (na njeno mesto je bila izvoljena Marieta Tzvetkova, bolgarsko bralno društvo BulRA). Občni zbor je potekal hibridno: **v živo na Filozofski fakulteti v Ljubljani** (organizacijo je prevzela Veronika Rot Gabrovec) in preko Zooma. Poleg Petre Mikeln kot predstavnice BDS se ga je udeležila tudi Ema Karo, članica BDS.

Dan pred občnim zborom je bil prav tako **v Ljubljani v sodelovanju s Filozofsko fakulteto UNI LJ** organiziran mednarodni popoldanski seminar *Reading and Learning for All Ages* s slovenskimi in mednarodnimi predstavitvami: 1 slovenski in 5 mednarodnih predavateljev je predstavilo svoja spoznanja v hibridni obliki, nekaj v živo, nekaj po Zoomu. Seminarja se je udeležilo 12 slušateljev v živo in 60 po spletu. Kot poslušalci so bili vabljeni tudi študenti magistrskega študija pedagoške smeri Oddelka za anglistiko in amerikanistiko.

Julija 2022 bo v Dublinu na Irskem potekala 22. Evropska konferenca o pismenosti. Že sedaj vabljeni k udeležbi. Prijave na konferenco bodo možne od 7. februarja do 30. aprila. Vse informacije na <https://www.literacyeurope.org/dublin-2022-home/>.

Pripravile: Savina Zwitter, Nadja Mislej Božič (Primorska podružnica), Petra Mikeln in Veronika Rot Gabrovec (mednarodna dejavnost)